

УКРАЇНСЬКА ПРЕСОВА СЛУЖБА.

Видання Головної Редакції.

17 серпня 1940.

Ч. 13 а.

ЛЕКТОРАТ ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ .

Світова ситуація.

Нос Цірхер Цайтунг з 12 серпня пишуть із Лондону: "В хвилині, коли набирають форм італійські плани проти Єгипту, звертають у Лондоні особливу увагу на вістки, згідно яких Німеччина запропонувала в Москві наново балачки про "сфери впливу". Рібентроп, як кажуть, запропонував Росії Персію, при чому Німеччина вважала б хвилево рекомпензатом Москви російський тиск на Тегеран, одночасно заангажуванням В. Британії в Єгипті й у власній країні. Як побічний вислід очікує німецька дипломатія спаралізування Туреччини, коли Сталін піде на німецькі промови. Ніхто в Лондоні не сумнівається, що Сов. Росії багато залежить на підтриманні своїх впливів у передній Азії, що було вже давньою метою царату. Запасується інше питання: чи в Москві сприйматимуть з таким же почуттям, що й в Берліні, одночасні німецькі намагання щодо Індокитаю. Сумнів у цьому може бути оправданий, коли зважити підмогу, яку Росія дає Китаєві... Не зважаючи на те, в Лондоні часто схиляються до погляду, що Москва задоволиться тимчасом задоволенням собі сфери впливу шляхом неутралізації Персії й не буде обстоювати летючих баз, домагаючись зате права висилки російських старшин-інструкторів до Персії. Щодо німецьких планів на випадок удачності італійського наступу на Єгипет - панує тут ясність, бо в Берліні часто снували спекуляції в цьому напрямі. Після ізоляції Туреччини, до чого прямує теж Франція з боку Сирії, була б найближча фаза війни проти брит. імперії - німецький наступ в напрямі нафтових піль у Іраку".

Базлер Нахріхтен з 13 серпня цитують різні голоси преси з Лондону, м.ін. ст. Гарвіна в "Обсервер", який пише м.ін.: "Ми переживаємо тепер початок найбільш всеобіймаючої й вирішальної боротьби в своєму роді, яку знає історія. Вона перевищає своїм значенням змагання за Індії й Америку, які велися в 13 столітті між В. Британією й Францією. Цей могутній, розшалілий в просторі між Середземним морем і рівником конфлікт, є ніщо друге, як бій за британську імперію, яка відповідає бій за англійський острів, що оба відбуваються одночасно й нероздільно ввійдуть у світову історію як одне ціле, що визначить майбутнє нашої землі. Відносно загрози італійської атаки на Єгипет пише Гарвін: "Атака Граціані буде найбільше незвичайною військовою авантюрою в цьому просторі від часів Наполеона".

А м е р и к а .

Джорнале д Італія з 17 серпня сповіщає з Вашингтону, що Вільям Дім дементує поширену різними газетами чутку про те, що ніби то Зєдинені Держави мають відступити Англії контрторпедовці в заміну за котрись британську колонію в Новому Світі.

Базлер Нахріхтен з 7 серпня подають з Вашингтону звіт шефа америк. поліції Гувера про шпіонажу й саботажі в Америці від часу вибуху війни в Європі. Від початку війни просліджено 16.385 випадків шпіонажі й стверджено численні акти саботажу в фабриках літаків, при чому знайдено напр. пісок у моторах і корозивні речовини. Ворожі державні групи - говорив Гувер - влаштовували справді курси саботажу. Поліція відкрила запальні бомби в величині цигар. Були спроби нищити машини й кораблі, при чому кидали хемікалії в котел. У 270 фабриках муніципальна поліція була на основі остраж і спроб саботажу завести спеціальну поліційну охорону проти саботажів.

Держави осі й південний схід.

Нос Цірхер Цайтунг з 12 серпня сповіщають із Константинополя, що турецька держава відкрила на несподіваний час турецьку газету "Кумгуріет". Та газета, що має найбільший тираж у цілій Туреччині, висловила в передовиці германофільські погляди й писала, що Туреччина повинна прийняти новий південно-східний європейський лад держав осі.

Журнале д Італія з 14 серпня повідомляє з Білгороду, що в цілій Югославії буде заведено обовязкове навчання італійської й німецької мови в середніх школах.

Л и т в а .

Базлер Нахріхтен з 14 і 15 серпня пишуть про драматичні події в звязку з прениманням большевиками литовського посольства в Берліні. Представники советської амбасадн приходили кількома наворотами в посольство, але кожним разом ї не впускав портієр, згідно доручення посла полк. Скірпа. 13 серпня в полудне зібрав полк. Скірпа всіх своїх співробітників перед будинком посольства, на якому вивішено литовський національний прапор з жалібною крепою. Після того, як сфотографовано цю сцену, виголосив посол Скірпа патріотичну промову, прочитуючи одночасно письмо, яке він вислав до німецького шефа протоколу й у якому повідомляв, що між його співробітниками не найшовся ніодин, що був би готовий передати ключі посольства большевикам. Але тому, що німецький Райх приобіцяв йому й посольству свого часу екстериторіяльність, передає він ключі німцям закордонному міністерству. О 1 год. зявилося два авта советської амбасадн з II мужинами й однією жінкою. Вони нашли закритий, опущений дім та безуспішно допитуючи німецьку поліційну стійку, що сталося й чому на посольстві литовський прапор, вернули з нічим назад. Аж врешті згодом дістали большевики ключі від закордонного міністерства, перевели точні оглядини литовського посольства та сунули литовський прапор зо малобю.

Р і з н е .

Базлер Нахріхтен з 11 серпня цитують французьку газету "Журналь де Деба", обговорюючи заборону комунізму в Швайцарії, пише про теперішні напружені відносини між СССР і Фінляндією: "Широкі простори, де панує большевизм, ще побільшаться ймовірно. Рільше чим колинебудь досі треба вважати комунізм розкладовим інструментом закордону. Швайцарія зрозуміла це прегарно. Деякі швайцарські кантони були перевели вже давніше відповідні заходи. Тепер заборонила теж Державна Рада діяльність комуністичної партії на цілій території. Це дуже розумний крок."

Ное Цірхер Цайтунг з 12 серпня пишуть з Лондону, що згідно видаваного там польського інформативного бюлетеню, виголосив польск. мін. Залескі цими днями промову, в якій підкреслив, що Польща вважає себе в стані війни з Сов. Росією. Ця промова викликала серед різних англійських кругів обурення, тим більше, що він стався безпосередньо після підписання польсько-англійського військового договору. Ті круги, яким дуже залежить на добрих взаєминах з Советами, заявляють, що згадана польська промова гідно долучується до тієї тактики обструкції, яку сував польський уряд в літі 1939 року.

Дойче Альгемайне Цайтунг з 15 серпня наводять у рубриці "Читає має голос" з книжки французького держ. мужа й історика Еміля Олівіє п.н. Льємше лібераль цитату про національний характер поляків: "Постійна ненависть партії знищила в них всяку справжню патріотичну основу. Великі родини, розділені найрізномуднішими інтересами, думають про те тільки, щоб придбати собі користь коштом загального добра й є тільки тоді єдні, коли йде про те, щоб погордіати законами; а своїх підвладних трактують вони як волів у стайні. Всего 15 франци оплачує шляхтич химеру, яка йому підскаже забити селянина. Без усякої відповідности в своїх ідеях, приймають вони рішення й зараз же забувають про них усе наслідком звичайного собі настрою. Таким робом прикладають самі ж поляки рук до того, щоб нищити основи власного життя...". Згадана книжка появилася в 1895 року.